

Legea Privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice

Capitolul I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul reglementării

Prezenta lege stabilește principiile, scopurile, procedura, formele și metodele de verificare a informațiilor referitoare la cetățenii Republicii Moldova care dețin funcții publice sau care candidează la ele.

Articolul 2. Principiile verificării

Verificarea se desfășoară cu respectarea următoarelor principii:

- a) legalitatea;
- b) respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului;
- c) tratamentul nepărtinitor, echitabil și nediscriminatoriu al titularilor și al candidaților la funcții publice.

Articolul 3. Scopurile verificării

Verificarea se efectuează în scopul:

- a) prevenirii și combaterii corupției în autoritățile publice;
- b) prevenirii ocupării funcțiilor publice de către persoane care prezintă o amenințare pentru interesele securității naționale;
- c) determinării gradului de îndeplinire de către titulari și candidați a cerințelor de încadrare și a gradului de respectare a restricțiilor stabilite de lege;
- d) prevenirii, identificării și excluderii factorilor de risc;
- e) stabilirii autenticității informațiilor comunicate de titularii și de candidații la funcții publice în documentele depuse pentru ocuparea lor;
- f) realizării măsurilor prevăzute de lege, orientate spre excluderea faptelor ce pot constitui o amenințare a intereselor securității naționale.

Articolul 4. Factorii de risc

Verificarea se efectuează în scopul prevenirii, identificării și excluderii următorilor factori de risc:

- a) activități contrare intereselor funcției publice, inclusiv cele care au determinat rezultatul negativ al testului de integritate profesională sau situații care provoacă conflict de interese;
- b) tolerarea actelor de trădare de patrie, spionaj, terorism, de diversiune, a chemărilor la răsturnarea sau la schimbarea prin violență a orânduirii constituționale sau la încălcarea prin violență a integrității teritoriale a Republicii Moldova, propaganda directă sau indirectă a războiului și altor activități extremiste;
- c) exercitarea activităților, prin care se realizează funcția publică, în detrimentul Republicii Moldova, autorităților publice, societății, al drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- d) dezvăluirea, contrar prevederilor legale, a unei informații ce constituie un secret ocrotit prin lege sau neglijarea cerințelor față de protecția unei astfel de informații.

Articolul 5. Persoanele supuse verificării

Sînt supuși verificării titularii și candidații:

- a) la funcțiile de demnitate publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, cu excepția alegerilor parlamentare sau locale, sau indirect, prin numire, specificate în Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, cu excepția candidaților la funcția de judecător și a judecătorilor în funcție;
- b) la funcțiile publice de conducere de nivel superior și la funcțiile publice de conducere;
- c) la funcțiile ocupate de militarii prin contract sau de alte persoane cu statut special în autoritățile publice în care este prevăzut serviciul militar sau special, corespunzătoare categoriilor înalților funcționari publici și funcționarilor publici de conducere;
- d) la funcțiile ocupate de persoanele delegate în misiune diplomatică sau consulară în calitate de șef al acesteia, precum și de persoanele selectate pentru a fi delegate în misiune diplomatică sau consulară care anterior nu au deținut funcție publică;
- e) la funcțiile ocupate de inspectorii de integritate, conform prevederilor Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Articolul 6. Organul de verificare

Verificarea se efectuează de către Serviciul de Informații și Securitate.

Articolul 7. Obligația de informare

Autoritățile publice sînt obligate să informeze organul de verificare despre cazurile de încălcare de către titularii și candidații la funcțiile publice a condițiilor și restricțiilor stabilite de lege pentru ocuparea funcției publice, despre factorii de risc deveniți cunoscuți și despre alte împrejurări ce prezintă amenințare pentru interesele securității naționale.

Capitolul II. PROCEDURA ȘI METODELE VERIFICĂRII

Articolul 8. Inițierea verificării

(1) Verificarea titularilor și a candidaților la funcțiile publice se inițiază de către autoritățile publice competente.

(2) Titularii și candidații la funcțiile publice sînt informați în scris despre inițierea verificării și despre drepturile și obligațiile lor în legătură cu verificarea.

(3) Persoana care deține mai puțin de 5 ani de la verificarea anterioară funcția publică menționată la art.5 nu este supusă verificării.

Articolul 9. Declarația de verificare

(1) Verificarea se efectuează cu consimțămîntul scris al titularului, candidatului la funcția publică, expus în declarația de verificare, al cărei model este specificat la anexa nr.1.

(2) După declarația de verificare, titularul, candidatul la funcția publică completează chestionarul al cărui model este specificat la anexa nr.2.

(3) În termen de 3 zile lucrătoare din data întocmirii, declarația de verificare, însoțită de chestionarul completat, de două fotografii color 4x5 cm și de un extras din actele normative care reglementează cerințele de încadrare și restricțiile stabilite pentru categoria vizată de persoane, se expediază organului de verificare.

(4) Refuzul candidatului la funcția publică de a fi verificat are ca efect neangajarea lui în funcție.

(5) În cazul în care titularul funcției publice nu consimte să fie verificat, persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune eliberarea acestuia din funcție. Titularul, cu acordul său, poate fi transferat, după caz, la o funcție neprevăzută la art.5.

Articolul 10. Metodele de verificare

(1) Organul de verificare întreprinde măsuri de verificare doar după primirea documentelor menționate la art.9 alin.(3).

(2) Organul de verificare colectează informațiile necesare din bazele de date, din registrele și din alte surse ale autorităților publice, solicită persoanelor juridice informații, inclusiv copii de pe dosarele personale ale candidaților de la locurile de lucru anterioare, de asemenea solicită de la Centrul Național Anticorupție și/sau Serviciul de Informații și Securitate certificate de cazier privind integritatea profesională a candidaților. Organul de verificare poate folosi și rezultatele verificărilor anterioare.

(3) Solicitățile de informații adresate de către organul de verificare autorităților publice și persoanelor juridice sînt obligatorii spre executare. Informațiile se prezintă gratuit.

(4) Organul de verificare este în drept să solicite și să primească, în condițiile legii, informații și materiale care constituie secret comercial, bancar sau un alt secret protejat prin lege, care se referă nemijlocit la activitatea persoanei supuse verificării și care nu pot fi utilizate decît în scopurile impuse de prezenta lege.

(5) Autoritățile publice și persoanele juridice prezintă organului de verificare informațiile solicitate în termen de 5 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitării.

(6) Titularul, candidatul la funcția publică pot prezenta organului de verificare informații ce contribuie la efectuarea verificării.

(7) Dacă în cadrul verificării sînt obținute informații despre o infracțiune în curs de pregătire sau despre o infracțiune comisă, organul de verificare este obligat să sesizeze organul de urmărire penală.

Articolul 11. Durata verificării

(1) Verificarea se efectuează în termen de pînă la 30 de zile calendaristice din data la care organul de verificare a primit documentele menționate la art.9 alin.(3).

(2) La cererea organului de verificare, autoritatea publică inițiatoare a verificării prelungește durata ei cu cel mult 30 de zile calendaristice. Prelungirea duratei verificării este adusă în scris la cunoștință titularului, candidatului la funcția publică.

Capitolul III. PREZENTAREA REZULTATELOR VERIFICĂRII. DECIZIA PRIVIND COMPATIBILITATEA/INCOMPATIBILITATEA CU INTERESELE FUNCȚIEI PUBLICE

Articolul 12. Verificarea suplimentară

(1) Temeiuri pentru efectuarea verificării suplimentare sivesc:

a) descoperirea unor date care nu erau cunoscute în timpul verificării titularului, candidatului la funcția publică și care ar putea influența rezultatele verificării;

b) existența unor motive întemeiate pentru a se considera că ocuparea funcției publice ar fi incompatibilă cu interesele acelei funcții;

c) solicitarea persoanei supuse verificării.

(2) Verificarea suplimentară se inițiază de autoritățile publice competente prin sesizarea organului de verificare.

(3) În cazul descoperirii temeiurilor prevăzute la alin.(1), organul de verificare informează autoritatea publică în vederea inițierii unei verificări suplimentare.

(4) În cazul în care titularul, candidatul la funcția publică refuză efectuarea verificării suplimentare, se aplică în modul corespunzător prevederile art.9 alin.(4) și (5).

Articolul 13. Prezentarea rezultatelor verificării

(1) În baza informațiilor obținute în cadrul verificării, organul de verificare întocmește un aviz consultativ cu privire la:

a) gradul de îndeplinire de către titular, candidat la funcția publică a cerințelor de încadrare și de respectare a restricțiilor stabilite de lege;

b) factorii de risc descoperiți sau lipsa acestora;

c) autenticitatea informațiilor comunicate de titular, candidat la funcția publică în documentele depuse pentru ocuparea funcției publice.

(2) În termen de 3 zile lucrătoare de la data semnării, avizul organului de verificare se expediază autorității publice care a inițiat verificarea.

(3) Autoritatea publică aduce avizul organului de verificare la cunoștință titularului, candidatului la funcția publică.

(4) Persoanele cu funcție de răspundere ale organului de verificare vinovate de prezentarea cu bună știință în aviz a unor informații false poartă răspundere conform legislației în vigoare.

Articolul 14. Audierea titularului, candidatului la funcția publică

(1) Dacă există temeiuri de a declara titularul, candidatul la funcția publică incompatibili cu interesele acestei funcții, autoritatea publică le acordă posibilitatea de

a se exprima asupra faptelor ce determină luarea unei astfel de decizii. Audierea se efectuează în termen de 5 zile lucrătoare de la primirea avizului organului de verificare, astfel încât să fie protejate sursele de informații, interesele securității naționale și interesele protejate prin lege ale terților.

(2) În cadrul audierii, persoana este în drept să solicite autorității publice inițierea unei verificări suplimentare.

(3) Neprezentarea la audiere din motive neîntemeiate a persoanei, anunțată în scris, nu servește motiv pentru amânarea emiterii deciziei privind incompatibilitatea titularului, candidatului cu interesele funcției publice.

Articolul 15. Decizia privind compatibilitatea/ incompatibilitatea cu interesele funcției publice

(1) În termen de 7 zile lucrătoare din data primirii avizului sau, după caz, avizului suplimentar al organului de verificare, autoritatea publică decide asupra compatibilității/incompatibilității titularului, candidatului la funcția publică cu interesele acestei funcții.

(2) Titularul, candidatul la funcția publică se consideră compatibili cu interesele funcției publice dacă îndeplinesc cerințele și restricțiile stabilite de lege pentru funcția publică și dacă nu au fost descoperiți factori de risc.

(3) Decizia privind incompatibilitatea cu interesele funcției publice, care include și motivele de incompatibilitate, se comunică în scris titularului, candidatului la funcția publică în termen de 5 zile lucrătoare din data emiterii. Accesul terților la informația privind motivele de incompatibilitate se admite numai cu consimțământul persoanei verificate.

(4) În cazul unei decizii de incompatibilitate cu interesele funcției publice, candidatul nu poate ocupa funcția publică respectivă.

(5) Decizia privind incompatibilitatea titularului cu interesele funcției publice servește drept temei pentru eliberarea lui din funcție. Titularul, cu acordul său, poate fi transferat, după caz, la o funcție neprevăzută la art.5.

(6) Persoana în a cărei privință a fost emisă o decizie de incompatibilitate cu interesele funcției publice poate candida la o funcție publică prevăzută la art.5 doar după înlăturarea împrejurărilor care au servit drept temei pentru emiterea unei astfel de decizii.

(7) Organul de verificare este informat despre compatibilitatea/ incompatibilitatea cu interesele funcției publice a persoanei care a fost supusă verificării.

(8) Decizia privind incompatibilitatea cu interesele funcției publice poate fi contestată în modul stabilit de lege.

Articolul 16. Suspendarea din funcție

(1) În cazul în care aflarea în funcția publică prezintă o amenințare pentru interesele securității naționale, titularul supus verificării poate fi suspendat din funcție la cererea organului de verificare.

(2) Suspendarea din funcție nu poate depăși termenul de emitere a deciziei privind compatibilitatea/incompatibilitatea cu interesele funcției publice stabilit la art.15 alin.(1).

(3) Evaluând rezultatele verificării, autoritatea publică, după caz, va repune în funcție titularul suspendat, cu achitarea drepturilor salariale pentru perioada de suspendare, sau îl va elibera din funcție.

(4) Suspendarea din funcție poate fi contestată în modul stabilit de lege.

Articolul 17. Contestarea acțiunilor organului de verificare

(1) Persoana care consideră că acțiunile organului de verificare au depășit atribuțiile lui și au condus la lezarea drepturilor și libertăților sale poate înainta în instanță judecătorească o plîngere împotriva acestor acțiuni.

(2) Controlul asupra activității organului de verificare este exercitat de către Parlament în modul stabilit de Regulamentul Parlamentului și de Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

Capitolul IV. PĂSTRAREA MATERIALELOR VERIFICĂRII ȘI ALTOR DOCUMENTE

Articolul 18. Materialele verificării

(1) Chestionarul completat de titularul, candidatul la funcția publică și informațiile obținute de organul de verificare în cadrul verificării, cu excepția informațiilor privind elementele constitutive ale unei infracțiuni și a altor date stabilite de lege, reprezintă date cu caracter personal.

(2) Accesul la datele cu caracter personal se acordă în modul stabilit de Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

Articolul 19. Păstrarea și protecția materialelor verificării, altor documente și informații

- (1) După finalizarea verificării și expedierea avizului autorității publice care a inițiat-o, materialele verificării sînt luate în evidență și păstrate în arhiva organului de verificare.
- (2) Decizia privind compatibilitatea cu interesele funcției publice, precum și avizul organului de verificare se păstrează la autoritatea publică timp de 5 ani din data emiterii deciziei, în condiții care să asigure protejarea informațiilor împotriva accesului, distrugerii sau modificării. Decizia privind incompatibilitatea cu interesele funcției publice, precum și avizul respectiv al organului de verificare se păstrează în aceleași condiții timp de un an din data emiterii deciziei.
- (3) La expirarea termenelor prevăzute la alin.(2), documentele se distrug, întocmindu-se actul de rigoare.
- (4) Copia de pe avizul organului de verificare și copia de pe decizia privind compatibilitatea/incompatibilitatea cu interesele funcției publice se păstrează la organul de verificare timp de 5 ani, după care se distrug. Alte materiale obținute în cadrul verificării se păstrează la organul de verificare timp de un an, dacă un alt termen nu este stabilit prin acte normative pentru categoria respectivă de informații, după care se distrug în modul stabilit.
- (5) Accesul la materialele verificării și la alte documente este permis persoanelor autorizate în scopul:
 - a) verificării;
 - b) prevenirii sau combaterii unei infracțiuni ori unei alte acțiuni care prezintă o amenințare pentru interesele securității naționale;
 - c) prezentării lor în instanță judecătorească;
 - d) efectuării controlului parlamentar asupra activității organului de verificare.
- (6) Modul de păstrare, de acces și de distrugere a materialelor verificării și altor documente se stabilește de șeful organului de verificare în conformitate cu actele normative pentru categoria respectivă de informații.
- (7) Organul de verificare este obligat să aplice măsuri de protecție materialelor verificării și altor documente contra distrugerii sau pierderii lor, contra accesului, modificării sau difuzării neautorizate.
- (8) Informațiile care constituie secret de stat, secret comercial ori secret bancar sau cele care țin de activitatea operativă de investigații și de urmărire penală a organelor de resort, obținute în cadrul verificării, sînt protejate conform legislației în vigoare.

(9) Accesul la informațiile menționate la alin.(8) se acordă în modul stabilit pentru categoria respectivă de informații.

(10) Încălcarea modului stabilit de păstrare și de protecție a materialelor verificării și altor documente se pedepsește în conformitate cu legislația în vigoare.

Capitolul V. DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 20. Prezenta lege intră în vigoare la 3 luni de la dat...

Prezenta lege intră în vigoare la 3 luni de la data publicării.

Articolul 21. (1) Persoanele care, la momentul intrării în vigoa...

(1) Persoanele care, la momentul intrării în vigoare a prezentei legi, dețin funcții publice menționate la art.5 vor fi supuse verificării în termen de 5 ani de la data intrării în vigoare.

(2) Autoritățile publice vor asigura verificarea persoanelor prevăzute la alin.(1) conform unui plan coordonat cu organul de verificare.

Articolul 22. Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicări...

Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea în concordanță cu ea a legislației în vigoare.

Legea este valabilă. Relevanța verificată la 03.09.2021